NEXT INVEST

GHID GRATUIT · PENTRU ÎNCEPĂTORI

Manualul investitorului disciplinat

Un model rațional în 5 etape pentru decizii corecte, nu câștiguri rapide.

Bogdan Basarman
Fondator NextInvest

nextinvest.ro

ÎNAINTE SĂ ÎNCEPI

Investiția e o decizie de maturitate

E momentul în care alegi să îți folosești banii, timpul și atenția cu intenție, nu la întâmplare. Ghidul ăsta e un instrument de claritate și disciplină pentru cei care vor să construiască pe termen lung, cu calm și control.

Ce găsești aici

- Principii simple, explicate pe înțeles
- Exemple concrete, cu cifre
- Exerciții pe care le completezi cu pixul
- Un jurnal de decizie pe care îl refolosești

Ce nu găsești aici

- Promisiuni de câștig
- Ponturi sau „acțiunea care face 10x"
- Rețete rapide
- Recomandări de investiții

Cum îl folosești: citește-l o dată de la cap la coadă (durează cam o oră), printează paginile 11–14 și completează-le de mână, apoi revino la jurnalul de decizie înainte de fiecare decizie importantă, nu după.

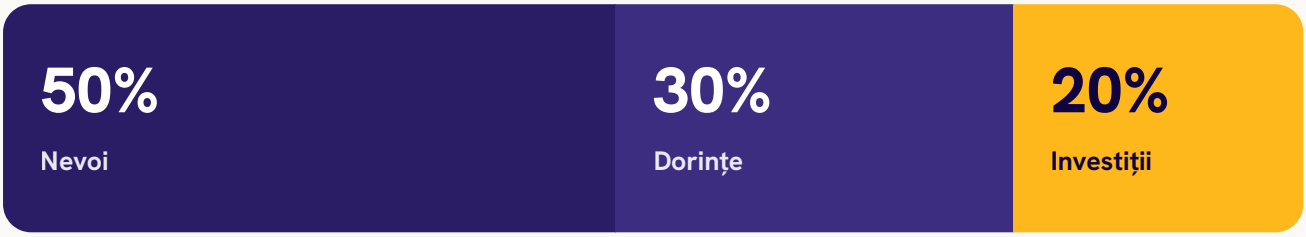
Cuprins

Punctul de pornire: regula simplă a banilor	3
Ce este, de fapt, investiția · Acțiunile și S&P 500	4
Investiții recurente (DCA) · Dobânda compusă	6
ETF-uri și diversificare · Bursă vs imobiliare	8
Modelul investitorului disciplinat în 5 etape + exerciții	10
Jurnalul de decizie	14
Din metoda NextInvest: zgomotul, cele 7 întrebări, expunerea	15
Când și cum poți încerca să bați piața	18
Întrebări frecvente	19

CAPITOLUL 1

Regula simplă a banilor

Înainte de a vorbi despre investiții, e nevoie de ordine în buget. Ideea de bază: **investițiile nu se fac din ce rămâne, ci dintr-o parte alocată intenționat.**

Nevoi
chirie, utilități, mâncare, cheltuieli esențiale

Dorințe
stil de viață, vacanțe, plăceri

Investiții și economii
partea care lucrează pentru tine în timp

Exemplu concret

Venit net lunar	Nevoi (50%)	Dorințe (30%)	Investiții (20%)
5.000 lei	2.500 lei	1.500 lei	**1.000 lei**
8.000 lei	4.000 lei	2.400 lei	**1.600 lei**

Ce poți face cu cei 20%

- construiești obiceiul de a investi regulat
- înveți să gestionezi riscul fără presiune
- testezi procesul, nu norocul

Regula nu e o dogmă. E un cadru de orientare. Pentru mulți oameni, acel 20% e punctul real de început. Nu suma contează, ci disciplina de a începe constant.

CAPITOLUL 2

Ce este, de fapt, investiția

A investi înseamnă să aloci capital astăzi pentru a construi valoare în timp. Nu e un pariu și nu e o încercare de a ghici piața.

Investiție	Speculație
Decizii repetabile	Reacții emoționale
Control al riscului	Lipsă de plan
Răbdare, orizont de ani	Căutarea următorului câștig rapid

> **„Investițiile inteligente sunt mai plictisitoare decât cred majoritatea."**
>
> Howard Marks

Ce înseamnă să cumperi o acțiune

Devii acționar într-o companie. Nu cumperi un simbol pe un ecran, cumperi o parte dintr-un business real.

Pe termen lung, randamentul pieței de acțiuni a fost generat de creșterea companiilor, inovație și disciplină.

Întreabă-te mereu

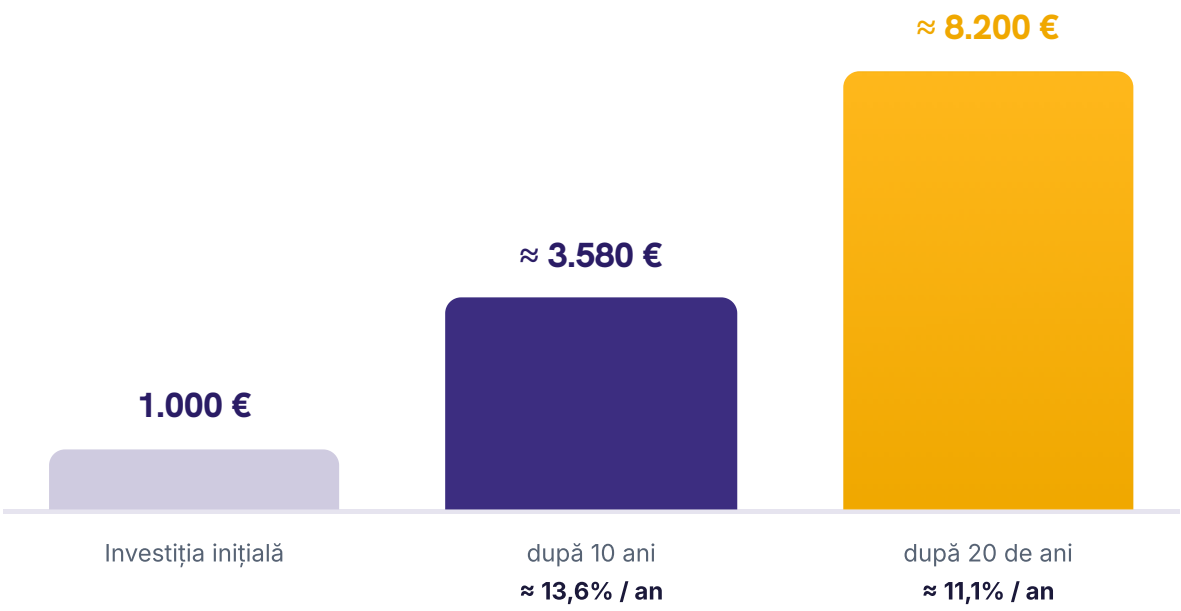
- Ce face compania și cine îi plătește facturile?
- Crește? Câștigă bani din creșterea asta?
- Aș păstra-o și dacă bursa ar fi închisă un an?

A investi în acțiuni înseamnă să accepți fluctuațiile pe termen scurt pentru potențialul pe termen lung. Scăderile nu sunt o eroare a sistemului. Fac parte din preț.

REPERUL PIEȚEI

S&P 500: ce au făcut 1.000 € lăsați în pace

S&P 500 include 500 dintre cele mai mari companii din SUA și e reperul folosit cel mai des pentru „piața” americană.

Perioadă	Randament mediu anualizat	Randament cumulat
Ultimii 10 ani	≈ 13–14%	≈ 258%
Ultimii 20 de ani	≈ 11–12%	≈ 720%
Estimare pentru 15 ani	≈ 12–13%	—

Atenție la cum citești cifrele. Sunt aproximative, înainte de taxe și comisioane, și includ atât perioade excelente, cât și crize majore. Sunt utile pentru orientare și planificare pe termen lung, nu pentru prognoze pe termen scurt. Rezultatele din trecut nu garantează rezultate viitoare.

CAPITOLUL 3

Investiții recurente (DCA)

Dollar Cost Averaging înseamnă să investești aceeași sumă, la intervale regulate, indiferent dacă piața e sus sau jos. Pentru majoritatea investitorilor e cea mai simplă și eficientă metodă.

Exemplu: 200 € pe lună, 4 luni

Luna	Investești	Prețul unei unități	Unități cumpărate
1	200 €	100 €	2,0
2 · piața scade	200 €	80 €	**2,5**
3 · piața crește	200 €	125 €	1,6
4	200 €	100 €	2,0
Total	**800 €**	media prețurilor: 101,25 €	**8,1 unități**

98,77 € costul tău mediu pe unitate (800 € / 8,1), sub media prețurilor din piață. Când prețul a scăzut, aceeași sumă a cumpărat mai mult. Fără să ghicești nimic.

De ce funcționează

- reduce presiunea de a „nimeri momentul perfect"
- elimină deciziile emoționale
- încurajează disciplina pe termen lung

Cum îl pui în practică

- alegi o sumă pe care o poți susține (ex. 100–200 €)
- alegi o zi fixă din lună, imediat după salariu
- automatizezi transferul, dacă brokerul permite

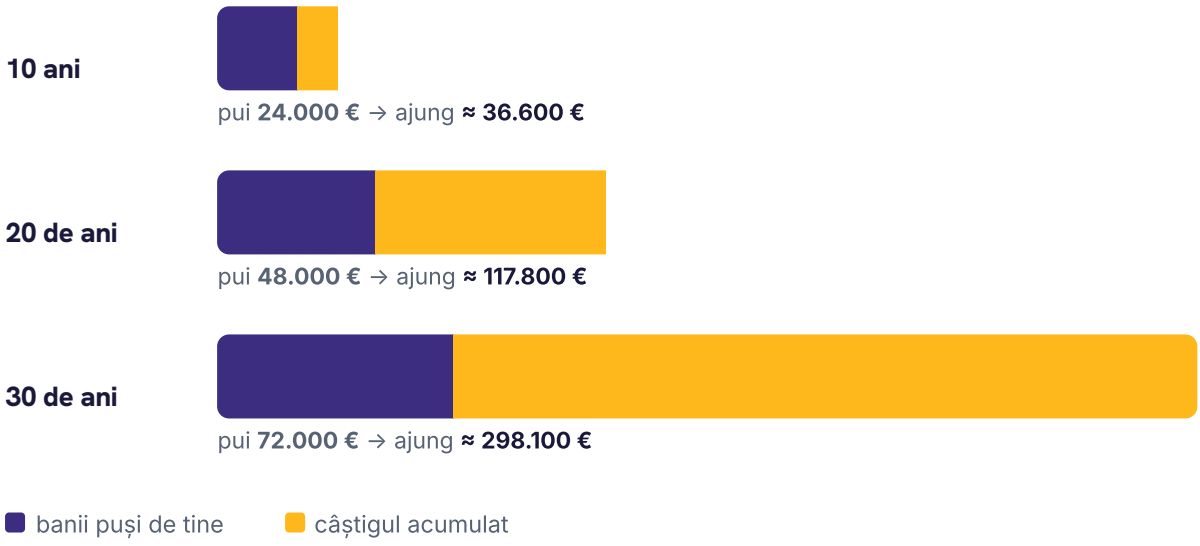
DCA nu garantează câștiguri și nu elimină riscul. E însă o metodă potrivită pentru cei care construiesc constant, dintr-o parte a venitului lunar.

EFECTUL TIMPULUI

Dobânda compusă: timpul lucrează pentru tine

Nu câștigi doar pe banii puși inițial, ci și pe câștigurile acumulate. Cu cât timpul e mai lung, cu atât efectul e mai puternic. În primii ani pare lent. Abia după mulți ani se vede diferența.

Ilustrativ: 200 € pe lună, la un randament presupus de 8% pe an

Ce face diferența

Nu suma inițială, ci:

- consecvența
- răbdarea
- respectarea procesului

Cea mai scumpă greșeală

Să scoți câștigurile prea devreme. În exemplul de mai sus, între anul 20 și anul 30 portofoliul crește cu mai mult decât în primii 20 de ani la un loc.

Exemplu matematic, cu randament constant presupus. Piața reală nu crește constant: are ani pe plus, ani pe minus și crize. Fără taxe și comisioane.

CAPITOLUL 4

ETF-uri și diversificare

Un **ETF** (Exchange Traded Fund) îți permite să investești într-un coș de acțiuni printr-o singură achiziție.

1

Nu alegi o singură companie

cumperi o bucată din toate cele din coș

2

Reduci riscul de concentrare

o companie slabă nu îți strică tot portofoliul

3

Urmezi piața sau un sector

de la indici largi la teme precum tehnologia

De ce sunt un punct de pornire sănătos: sunt **simple, transparente și încurajează disciplina**. Nu elimină riscul, dar îl fac mai ușor de gestionat.

Diversificarea: concept și realitate

Diversificarea reduce riscul de a depinde de o singură companie, industrie sau decizie. Dar diversificarea corectă **nu înseamnă să cumperi multe lucruri fără logică.**

CORECT

- ✓ expunere pe mai multe companii sau sectoare
- ✓ ritmuri diferite de evoluție
- ✓ fiecare poziție are un motiv clar

GREȘIT

- ✗ 50 de acțiuni pe care nu le poți urmări
- ✗ 5 companii din aceeași industrie
- ✗ poziții cumpărate „să fie”

Diversificarea nu garantează câștiguri, dar reduce probabilitatea unor pierderi mari cauzate de o singură decizie greșită.

COMPARAȚIE

Bursă vs imobiliare: două moduri diferite

Pentru mulți români, primul gând la cuvântul „investiții" sunt imobiliarele. E firesc: sunt tangibile și ușor de înțeles. Bursa funcționează diferit.

Criteriu	Bursă	Imobiliare
Suma de pornire	Sume mici, ex. 100–200 € pe lună	Sume inițiale mari
Ritm	Ajustezi lunar, în funcție de venituri	Orizont de timp mai rigid
Costuri	Comisioane de tranzacționare	Taxe, întreținere, renovări
Lichiditate	Vinzi rapid exact suma de care ai nevoie	Vânzarea poate dura luni, nu poți vinde „o parte"
Ce îți dezvoltă	Disciplina lunară și procesul	Gestiunea unui activ fizic

Concluzia

Nu există o investiție „mai bună" în mod absolut. Există investiții potrivite pentru contexte diferite.

Pentru cei la început

Bursa e de obicei un punct de pornire mai accesibil. Imobiliarele pot deveni relevante mai târziu, când capitalul și experiența sunt mai mari.

CUM ALEGI FĂRĂ SĂ IEI DECIZII DUPĂ URECHE

Știri, recomandări de la prieteni, rețele sociale: toate creează presiunea de a acționa rapid. Investitorii disciplinați nu reacționează la zgomot. Înainte de orice investiție, întreabă-te:

Înțeleg ce cumpăr?

Se potrivește cu obiectivul meu?

Stau investit și când merge prost?

Dacă răspunsurile nu sunt clare, cea mai bună decizie e să aștepți.

CAPITOLUL 5

Modelul în 5 etape de claritate

Nu e o rețetă de câștig. E un proces care te ajută să iei decizii bune în mod repetat, mai ales când emoțiile sunt mari.

1 **Claritatea intenției**

Știi pentru ce investești. Obiectivul e filtrul tău.

2 **Profilul real de risc**

Nu cât poți câștiga, ci cât poți gestiona fără să-ți pierzi echilibrul.

3 **Regulile investitorului**

Decizii luate la rece, care te protejează de greșelile luate la cald.

4 **Decizia, nu tranzacția**

Evaluezi calitatea deciziei, nu doar rezultatul de mâine.

5 **Disciplina cash-ului**

Uneori, cel mai bun pas e să nu faci niciun pas.

Pe paginile următoare ai câte un exercițiu pentru fiecare etapă. Printează-le și completează-le de mână. Durează 20 de minute și îți vor folosi ani de zile.

1

ETAPA 1

Claritatea intenției

Totul începe aici. Un obiectiv clar te ajută să spui mai des „nu" deciziilor greșite și să rămâi consecvent când apar îndoieli. Cine nu are un obiectiv ajunge să reacționeze la piață.

Bifează ce ți se potrivește

- ☐ Siguranță financiară
- ☐ Independență financiară
- ☐ Creșterea patrimoniului familiei
- ☐ Venituri suplimentare recurente

Peste 5–10 ani, vreau ca investițiile mele să mă ajute să:

2

ETAPA 2

Profilul real de risc

Profilul de risc nu e despre cifre, ci despre comportament. Se vede în momentele de presiune: când piața scade sau când apar câștiguri neașteptate. Să-ți înțelegi reacțiile e mai important decât toleranța „teoretică" la risc.

Când portofoliul scade, eu tind să:

- ☐ Rămân calm
- ☐ Devin neliniștit
- ☐ Încerc să recuperez rapid
- ☐ Ies din piață

Când am câștiguri, eu tind să:

- ☐ Respect planul stabilit
- ☐ Devin mai încrezător decât ar trebui

> Testul simplu: portofoliul te lasă să dormi noaptea? Dacă o poziție te stresează prea tare, e prea mare pentru profilul tău.

3

ETAPA 3

Regulile investitorului

Regulile nu te limitează. Te protejează atunci când emoțiile preiau controlul. Investitorii disciplinați nu sunt cei care știu mai mult, ci cei care respectă regulile stabilite din timp.

Nu voi investi niciodată:

- ☐ Din frică
- ☐ Din lăcomie
- ☐ Pentru a recupera pierderi
- ☐ Fără să înțeleg ce cumpăr

Regulile mele personale

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Inspirație: regulile pe care le folosim noi

- ✓ Maximum 10–15% din portofoliu pe o singură companie.
- ✓ Cel mult 25 de poziții, ca să le pot urmări pe toate.
- ✓ O idee speculativă începe cu 1%. O măresc doar după ce cifrele confirmă.
- ✓ 10–15% cash, ca să pot cumpăra când apare panica.
- ✓ Zero marjă, zero bani împrumutați de la broker.

4

ETAPA 4

Decizia, nu tranzacția

Rezultatele vin și pleacă. Deciziile bune rămân. O decizie bună nu garantează un rezultat imediat, dar un proces bun reduce șansele de a repeta greșeli costisitoare. De aceea evaluezi deciziile, nu doar rezultatele.

Checklist înainte de orice cumpărare

- ☐ Înțeleg ce cumpăr
- ☐ Știu de ce cumpăr
- ☐ Înțeleg riscul și cât pot pierde
- ☐ Sunt confortabil și să stau pe cash, dacă nu bifez tot de mai sus

5

ETAPA 5

Disciplina cash-ului

A sta pe cash e o decizie activă, nu un eșec. În perioadele incerte, răbdarea poate fi cea mai profitabilă poziție. Capacitatea de a nu acționa sub presiune e una dintre cele mai importante abilități ale unui investitor.

Când stau pe cash, eu simt:

- ☐ Calm
- ☐ Nerăbdare
- ☐ Frică de a rata oportunități

E în regulă să stai pe cash când ai nevoie de flexibilitate, când nu ai claritate sau când îți respecți propriile reguli. Disciplina înseamnă și să știi când nu faci nimic.

FOLOSEȘTE-L LA FIECARE DECIZIE

Jurnalul de decizie

Jurnalul nu e despre ce ai făcut, ci despre **cum ai gândit**. În timp, vei vedea ce decizii au venit din claritate și care au fost influențate de emoții. E unul dintre cele mai eficiente instrumente de disciplină.

Data:

Compania / ETF-ul:

Decizia mea este:

☐ Investiție ☐ Non-investiție

Cât din portofoliu reprezintă:

Motivul deciziei:

☐ Se aliniază cu obiectivul meu ☐ Respectă regulile mele

Starea mea când iau decizia:

☐ Calm ☐ Grăbit ☐ Speriat ☐ Euforic

Ce ar invalida această decizie (ce trebuie să se întâmple ca să recunosc că am greșit)

Revizuire peste 3–6 luni: a fost o decizie bună, indiferent de rezultat?

CAPITOLUL 6 · DIN METODA NEXTINVEST

Filtrul de zgomot

Aici se face diferența între cei care au succes pe termen lung și cei care renunță după prima scădere. **Zgomotul se schimbă în fiecare zi. Semnalul se schimbă o dată pe trimestru**, când compania raportează.

ZGOMOT · IGNORI

- ✕ „A scăzut acțiunea azi”
- ✕ Crește sau nu crește dobânda Fed-ul
- ✕ Profeții despre recesiune
- ✕ Titluri că „se sparge bula”

SEMNAL · URMĂREȘTI

- ✓ Unde se duc banii marilor companii
- ✓ Veniturile și marjele
- ✓ Cash flow-ul și datoriile
- ✓ Comenzile noi și backlog-ul
- ✓ Cât plătești pentru creștere

Cele 3 întrebări după o scădere mare

E ușor să spui „ignoră zgomotul”. E greu când te trezești dimineața și vezi o acțiune cu −20%.

1 **Schimbă știrea asta cifrele companiei?**
Dacă nu se schimbă veniturile, profitul sau comenzile, de obicei e zgomot.

2 **A fost o investiție pe termen lung sau un trade?**
O investiție pe termen lung nu o judeci după o zi sau o știre.

3 **Regula celor trei zile**
După o cădere mare, mai ales după raportări, lași acțiunea trei zile în pace. În primele ore piața e condusă de algoritmi și oameni panicați.

Termometrul pieței: indicatorii de frică și lăcomie nu îți spun ce face piața mâine. Te opresc însă din greșeala clasică: să cumperi pe euforie și să vinzi pe panică. Cumpără de la pesimiști, vinde-le optimiștilor.

ANALIZA UNEI COMPANII

Cele 7 întrebări, în ordinea asta

În loc de zeci de indicatori, totul se reduce la șapte întrebări. Ordinea contează: **o companie proastă nu devine bună doar pentru că s-a ieftinit**, și una bună nu devine proastă doar pentru că e scumpă.

#	Întrebarea	La ce te uiți
1	**Crește compania?**	Veniturile, an de an. Vrei creștere constantă, nu sus–jos–sus.
2	**Câștigă bani din creștere?**	Profitul net și marjele. Creșterea pe pierdere e altă poveste.
3	**Profitul devine cash real?**	Fluxul de numerar liber (free cash flow). Banii din cont, nu de pe hârtie.
4	**Rezistă unei crize?**	Cash-ul și investițiile pe termen scurt acoperă datoriile?
5	**Vin comenzi noi?**	Backlog-ul (comenzi semnate, nelivrate) și comenzile noi la fiecare dolar facturat.
6	**Ce așteaptă piața de la ea?**	Și-a depășit estimările? Analiștii își cresc sau își scad așteptările?
7	**Cât plătesc pentru toate astea?**	Evaluarea: P/E anticipat, PEG, prețul față de propriul istoric.

Trucul pentru începători

Nu întreba „e bună compania X?". Întreabă: „din tema asta, care sunt companiile cele mai sănătoase, care încasează cei mai mulți bani?". Apoi compară-le între ele.

Fii atent la

- companii fără venituri, la evaluări de miliarde
- un singur client care aduce majoritatea veniturilor
- datorii mari și dependență de finanțări

CE CONTROLEZI CU ADEVĂRAT

Cum intri, cât ții, când vinzi

Pe bursă nu controlezi Fed-ul, știrile sau ce face piața mâine. Controlezi două lucruri: **companiile în care investești și cât de expus ești pe ele.**

Cum intri

În tranșe

O sumă mare o împarți, de exemplu, pe șase luni. Nu intri cu toți banii odată.

Pe scăderi

Începi cu o poziție mică și o construiești puțin câte puțin, la prețuri tot mai bune.

În ani

Gândești în ani, nu în zile. Nu aștepta rezultate instant.

Cele 3 motive pentru care vinzi

1. **Teza s-a deteriorat**
   Marjele scad, comenzile încetinesc, apar datorii. Motivul pentru care ai cumpărat nu mai există.

2. **A devenit mult prea scumpă**
   Prețul a luat-o mult înaintea cifrelor.

3. **Ești supraexpus**
   O poziție a crescut atât de mult încât domină portofoliul. Îi reduci ponderea.

Nu e motiv de vânzare: simplul fapt că o acțiune e aproape de maxime. Asta nu înseamnă că nu mai poate crește.

Nu trebuie să fie totul sau nimic. Poți vinde o parte, de exemplu cât să îți scoți capitalul inițial, și lași restul să lucreze.

O mare parte din randamentul bursei vine din câteva zile foarte bune, care apar de obicei chiar în mijlocul panicii. Cine iese din frică le ratează.

CAPITOLUL 7 · PENTRU MAI TÂRZIU

Când (și cum) poți încerca să bați piața

A bate piața înseamnă randamente peste media indicilor largi, pe o perioadă relevantă. **Randamentele mai mari vin cu riscuri mai mari** și cu nevoia de implicare activă. Nu e pentru toată lumea și nu e un pas de început.

Diversificare	Concentrare
Vrei stabilitate	Mai puține poziții, alese atent
Nu vrei implicare activă	Analiză fundamentală serioasă
Preferi un ritm constant	Toleranță la volatilitate și răbdare în perioadele grele

Urmărești trendurile mari

Randamentele mari nu vin din mișcări zilnice, ci din trenduri structurale care se dezvoltă ani de zile: inteligența artificială, digitalizarea, infrastructura tehnologică.

Cauți companii cu poziții dominante, creștere sustenabilă și fundamente solide.

Urmează banii

Nu încerca să ghicești cine câștigă o cursă tehnologică. Întreabă-te cine încasează banii pe care îi cheltuie giganții. Fiecare dolar cheltuit e un dolar de venit pentru altă companie: cea care vinde „lopețile” în goana după aur.

Momentele de panică

Concentrarea capitalului se face de regulă în perioade de panică, nu în euforie: scăderi accentuate, știri negative, presiune emoțională. Investitorii pregătiți folosesc aceste perioade ca să construiască poziții, nu ca să iasă din piață.

> **De reținut:** concentrarea poate amplifica atât câștigurile, cât și pierderile. Abordarea asta vine **după** ce ai baza corectă de mindset și proces, nu în locul ei.

FRICILE DE LA ÎNCEPUT

Întrebări frecvente

Ce se întâmplă dacă pierd bani?

Orice investiție implică risc. Diferența dintre pierderi controlate și pierderi dureroase e procesul: diversificare, investiții recurente și decizii luate înainte, nu sub presiune.

Dacă intru fix înainte de o criză?

Nimeni nu poate anticipa vârfurile sau minimele. Investițiile recurente și orizontul lung reduc riscul unei decizii greșite într-un singur moment.

Am nevoie de mulți bani?

Nu. Un ritm constant de 100–200 € pe lună e suficient ca să construiești disciplină și experiență. Contează mai mult obiceiul decât suma inițială.

Cât timp trebuie să aloc?

Investești lunar, revizuiești trimestrial sau semestrial și eviți urmărirea zilnică a pieței. Investițiile nu ar trebui să devină o sursă de stres.

Piața scade și vreau să vând. Ce fac?

Te întorci la regulile tale scrise și la jurnalul de decizie. Dacă motivul e frica, nu o schimbare în cifrele companiei, decizia merită amânată.

Când e în regulă să stau pe cash?

Când ai nevoie de flexibilitate, când nu ai claritate sau când îți respecți propriile reguli. Statul pe cash e o decizie, nu o greșeală.

Trebuie să urmăresc știrile zilnic?

Nu. Zgomotul informațional creează mai multe decizii proaste decât lipsa informației. Concentrează-te pe proces, reguli și orizont lung.

Și imobiliarele sau un business?

Pentru mulți, bursa e punctul de pornire. Pe măsură ce capitalul, experiența și claritatea cresc, apar și alte oportunități. Nu e o cursă, e un parcurs.

Cum știu că sunt pe drumul corect?

Nu prin rezultate pe termen scurt, ci prin respectarea procesului, consecvență și decizii asumate. Dacă îți poți explica deciziile calm și logic, ești pe drumul corect.

DACĂ VREI MAI MULT

Mulți pot începe singuri. Puțini rămân disciplinați fără un cadru.

De multe ori, diferența dintre o decizie bună și una proastă nu e lipsa de cunoștințe, ci lipsa unui cadru în care să gândești corect. Comunitatea NextInvest a fost construită exact pentru asta.

Ce găsești în comunitate

- analize video zilnice, explicate clar
- portofoliul public și mișcările din el
- rapoarte de companie și instrumente de analiză
- agentul AI NextInvest
- oameni cu care să discuți deciziile

Ce NU este NextInvest

- nu e despre câștiguri rapide
- nu e despre ponturi
- nu e despre reacții emoționale

E despre a deveni un investitor mai bun, pas cu pas. Comunitatea nu îți ia controlul. Îți oferă structură.

Bogdan Basarman

Fondator NextInvest · analizează bursa americană de 12 ani · certificat ASF

„Fugiți de oamenii care nu vă arată rezultatele conturilor lor." Portofoliul meu principal e public de când am fondat comunitatea.

Pachetele Start și VIP

Vezi ce include fiecare și alege ritmul potrivit pentru tine.

nextinvest.ro/pachete ›

NEXT INVEST

Felicitări pentru primul pas.

Chiar dacă a fost doar o investiție de timp, e una dintre cele mai importante. Ai ales să nu iei decizii la întâmplare.

Claritate · Disciplină · Calm

Acest material are scop exclusiv educațional și nu reprezintă o recomandare de investiții. Investițiile pe bursă implică riscuri, inclusiv pierderea capitalului investit. Randamentele prezentate sunt istorice sau ilustrative, aproximative, înainte de taxe și comisioane, și nu garantează rezultate viitoare. Înainte de orice decizie, analizează-ți situația financiară și, dacă e cazul, consultă un specialist autorizat.